

INFORMATIE



BANKEN

INHOUDSTAFEL



1.DOELSTELLING VAN DE FICHE 3

2.ALGEMENE CONTEXT 3

3.VRAAG & ANTWOORD 4



1. DOELSTELLING VAN DE FICHE

Deze fiche wil XXX



2. ALGEMENE CONTEXT

XXX



3.VRAAG & ANTWOORD

01

MAG EEN VIB ZELF EEN BANK KIEZEN?

De bewoners van de opvangstructuren kunnen zelf beslissen om al dan niet een bankrekening te openen.

Zij kunnen hierbij zelf een bankkantoor kiezen en zijn dus niet verplicht om dezelfde bank te gebruiken als die waar de opvangstructuur gebruik van maakt voor bepaalde diensten (bv. easy-card Belfius voor zakgeldbetalingen).

02

WANNEER IS HET AANGEWEEZEN OM DE BEWONER
TE INFORMEREN OVER DE BANKDIENST

De maatschappelijk werker informeert de bewoner op diens vraag. Daarnaast kan de bewoner op de volgende momenten geïnformeerd worden over de mogelijkheid om een bankrekening te openen:

- toekenning van een bankkaart verbonden aan de diensten van het centrum
- sleutelmomenten in verband met de mogelijkheid om betaald werk uit te voeren
- informatie met betrekking tot betaald werk (bv. bijdrageregeling)

De informatie over de basisbankdienst is terug te vinden op Fedasilinfo:

<https://www.fedasilinfo.be/nl/een-bankrekening-openen>

03

WAT IS EEN BASISBANKDIENST?

Om ervoor te zorgen dat iedereen minstens één zichtrekening kan hebben bepaalt de basisbankdienst dat elke consument die legaal in een lidstaat verblijft recht heeft op de basisbankdienst.

De rekening met de basisbankdienst is een beperkte betaalrekening die wordt aangeboden tegen een wettelijk bepaald vast tarief. De basisbankdienst is dus niet noodzakelijk gratis. De bank mag hiervoor vanaf 1 januari 2023 maximaal € 19,10 euro per jaar aanrekenen.

De bankdienst moet worden aangeboden aan iedereen die een aanvraag indient en aan volgende criteria voldoet:

- de zichtrekening wordt enkel gebruikt voor privédoeleinden
- de betrokkene heeft een hoofdverblijfplaats in België of in een lidstaat van de Europese Unie
- de betrokkene heeft geen zichtrekening of basisbankdienst bij een andere bank
- de betrokkene heeft niet meer dan € 6.000 schulden of heeft geen geld op een rekening bij een andere bank

Voor een vlotte behandeling van een aanvraag maakt de VIB gebruik van één van de volgende documenten om de identiteit te bewijzen:

- het Attest van Immatriculatie dat werd afgeleverd door de gemeente en geldt als voorlopige verblijfsvergunning (*bijlage 4, de zogenaamde ‘oranje kaart’*)
- de registratie van een asielaanvraag bij dienst Vreemdelingenzaken (*bijlage 26 of 26 quinquies in geval van meervoudige aanvraag*).
- een bewijs van asielaanvraag bij grenscontrole (*bijlage 25 of 25 quinquies in geval van meervoudige aanvraag*)
- een voorlopig verblijfsattest (*bijlage 15 in afwachting van een verblijfsdocument*)
- een bijzonder verblijfsdocument (*bijlage 35 in geval van beroep bij Raad voor Vreemdelingenbetwistingen*)

Voor meer info of indien geen van bovenstaande opties van toepassing is, zie de FAQ in bijlage.



Voor de basisbankdienst kan de bank aan de hand van een formulier controleren of de betrokkene recht heeft op deze dienst. De bank kan bijvoorbeeld vragen of de betrokkene al een betaalrekening of spaarrekening heeft bij een andere bank.

De voorwaarden die van toepassing zijn op basisbankdiensten zijn op geen enkele manier discriminerend, dus niemand kan gediscrimineerd worden op grond van nationaliteit, woonplaats, leeftijd, enz.

De bank kan niet vragen om:

- te bewijzen dat de betrokkene in nood is
- iemand te laten instaan voor de betrokkene
- verplicht andere producten (zoals verzekeringen, een spaarrekening of leningen) af te sluiten

De basisbankdienst laat toe om een zichtrekening te openen en een debetkaart te ontvangen. Hiermee kunnen de volgende transacties uitgevoerd worden:

- **stortingen**
- **overschrijvingen**
- **domicilieringen**
- **geldopnames**
- **doorlopende opdrachten**

Deze transacties kunnen uitgevoerd worden zolang er genoeg geld op de rekening staat. Er kan dus geen negatief saldo zijn. Als deze transacties elektronisch worden uitgevoerd is het aantal onbeperkt. Als ze manueel worden uitgevoerd (bijvoorbeeld een geldopname aan een loket), heeft de klant recht op 36 manuele transacties per jaar.

Het maximumtarief dekt daarnaast ook :

- kosten voor het openen, beheren en sluiten van de rekening
- kosten voor rekeningafschriften, deze kunnen onbeperkt verkregen worden
- een zichtrekening in euro

De toegang tot bankdiensten voor de bewoners van het opvangnetwerk is al sinds enkele jaren problematisch. Enkele voorbeelden van problemen die gemeld werden:

- Bewoners moeten lang wachten op een afspraak bij de bank
- Afspraken dienen soms online gemaakt te worden, maar daarvoor is een elektronische identiteitskaart nodig
- Het openen van een bankrekening wordt soms geweigerd op basis van de identiteitsdocumenten van bewoners
- Rekeningen worden na een negatieve beslissing geblokkeerd, waardoor het geld dat nog op de rekening stond, niet meer toegankelijk is
- Aan bewoners wordt gevraagd om een beëdigd tolk te voorzien voor een afspraak bij de bank

Deze problemen werden gesignaleerd bij de hoofdzetels van de banken. Zij verwijzen vaak door naar de lokale filialen, die op hun beurt minder op de hoogte zijn van de regels. Er werd ook contact opgenomen met Febelfin, maar aangezien klanten weggestuurd worden zonder schriftelijke weigering kunnen zij de problemen niet traceren.

Bij bovenvermelde of andere problemen die te maken hebben met de toegang tot de basisbankdienst kunnen volgende acties door de opvangstructuur ondernomen worden:

- Moedig de bewoner aan om de aanvraag schriftelijk te doen via de template in bijlage. De bank is hierop wettelijk verplicht om de eventuele weigering ook schriftelijk te motiveren, waardoor de problematiek beter in kaart gebracht kan worden.
- Met het oog op een efficiënte samenwerking is het aan te raden om als centrum afspraken te maken bij de filialen in de buurt. Dat kan naar aanleiding van een aantal klachten, maar dat kan ook proactief. Er wordt dan bijvoorbeeld gewerkt met een vast tijdslot, er worden op voorhand afspraken ingepland of bewoners krijgen op voorhand een korte infosessie over bankdiensten in en door het centrum. Nice to know: bij Belfius worden veruit het vaakst met succes rekeningen met basisbankdiensten aangeboden, al zijn er met deze bank lokaal soms problemen.

- Als wordt vastgesteld dat een bank maar beperkingen blijft opwerpen, kan er een klacht ingediend worden. Dat gebeurt in eerste instantie best bij de bank zelf. Elke bank heeft een klachtendienst.
- **Voor de Federale centra: Gezien het contract tussen Fedasil en Belfius wordt in het geval van een probleem met een filiaal van Belfius gevraagd dat dit probleem gemeld wordt aan de afdeling Budget & Financiën op de hoofdzetel, zodat een oplossing op hoger niveau kan bekeken worden.**
- Als er binnen een redelijke termijn geen oplossing wordt gevonden, is een klacht bij de ombudsdienst Ombudsfin en Unia aangewezen.
 - <https://www.ombudsfin.be/nl/klacht-indienen>
 - <https://www.unia.be/nl/sensibilisering-en-preventie/tools/discriminatie-bij-toegang-bankrekening>

Bij Ombudsfin: kiezen voor rol “advocaat/rechtsbijstandsverzekeraar voor rekening particulier”. Probeer hierbij het probleem zo concreet mogelijk te beschrijven en verzamel zo veel mogelijk bewijzen.

HANDIGE BIJLAGES

- FAQ Febelfin
- Template aanvraagformulier bankdienst

